

**XSL, tj. XSLT i XSL-FO
czyli
jak przekształcać i ładnie wyświetlać
XML-e**

Kuba Pochrybniak

1. XML \rightarrow PDF

Jak?

Jak?

- L^AT_EX

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobylasty

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobylasty
- niekonsekwentny

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobylasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobylasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobylasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia
- czasem irytujący

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobylasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia
- czasem irytujący

XSL-FO

- prosty
- łatwy
- konsekwentny
- czasem nieładny
- czasem niepotężny
- czasem niekoniecznie

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobyłasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia
- czasem irytujący

XSL-FO

- prosty (w miarę)

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobyłasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia
- czasem irytujący

XSL-FO

- prosty (w miarę)
- zgodny z XML

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobyłasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia
- czasem irytujący

XSL-FO

- prosty (w miarę)
- zgodny z XML
- w miarę „małe” procesory

Jak?

- L^AT_EX
- XSL-FO
- rzeźbienie ręczne (np. w php)

L^AT_EX

- ładny, potężny, ale...
- kobyłasty
- niekonsekwentny
- chwilami trudny
- tabele — tragedia
- czasem irytujący

XSL-FO

- prosty (w miarę)
- zgodny z XML
- w miarę „małe” procesory
- fajne drobiazgi (np. „przelewanie”)

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

XEP

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

- darmowy

XEP

- też, ale niekomercyjnie

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

- darmowy
- łatwy do ściągnięcia

XEP

- też, ale niekomercyjnie
- trudny do ściągnięcia

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

- darmowy
- łatwy do ściągnięcia
- trudny w instalacji

XEP

- też, ale niekomercyjnie
- trudny do ściągnięcia
- łatwy w instalacji

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

- darmowy
- łatwy do ściągnięcia
- trudny w instalacji
- mocno niekompletny

XEP

- też, ale niekomercyjnie
- trudny do ściągnięcia
- łatwy w instalacji
- raczej kompletny

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

- darmowy
- łatwy do ściągnięcia
- trudny w instalacji
- mocno niekompletny
- wkurzający

XEP

- też, ale niekomercyjnie
- trudny do ściągnięcia
- łatwy w instalacji
- raczej kompletny
- ?

Procesory XSL-FO (PDF)

FOP

- darmowy
- łatwy do ściągnięcia
- trudny w instalacji
- mocno niekompletny
- wkurzający

XEP

- też, ale niekomercyjnie
- trudny do ściągnięcia
- łatwy w instalacji
- raczej kompletny
- ?

Struktura prostego arkusza

```
<?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?>  
<fo:root version="1.0" xmlns:fo="http://www.w3.org/1999/XSL/Format">
```

Struktura prostego arkusza

```
<?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?>
<fo:root version="1.0" xmlns:fo="http://www.w3.org/1999/XSL/Format">

  <fo:layout-master-set>
    <fo:simple-page-master master-reference="jakies-A4"
      page-width="21cm" page-height="29.7cm">
      <fo:region-body margin="10mm"/>
      ...
    </fo:simple-page-master>
  </fo:layout-master-set>
```

Struktura prostego arkusza

```
<?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?>
<fo:root version="1.0" xmlns:fo="http://www.w3.org/1999/XSL/Format">

  <fo:layout-master-set>
    <fo:simple-page-master master-reference="jakies-A4"
      page-width="21cm" page-height="29.7cm">
      <fo:region-body margin="10mm"/>
      ...
    </fo:simple-page-master>
  </fo:layout-master-set>

  <fo:page-sequence master-reference="jakies-A4">
    <fo:flow flow-name="xsl-region-body">
      <fo:block>Elo ziom!</fo:block>
      <fo:block>Elo <fo:inline font-style="italic">ziom</fo:inline>!</fo:block>
      ...
    </fo:flow>
  </fo:page-sequence>

  ...

</fo:root>
```

Niektóre elementy

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)
- `static-content` — tekst „stały” (paginy etc.)

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)
- `static-content` — tekst „stały” (paginy etc.)
- `block` — blok „pionowy” (akapit)

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)
- `static-content` — tekst „stały” (paginy etc.)
- `block` — blok „pionowy” (akapit)
- `table-and-caption` — tabela z podpisem

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)
- `static-content` — tekst „stały” (paginy etc.)
- `block` — blok „pionowy” (akapit)
- `table-and-caption` — tabela z podpisem
- `list-block` — lista

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)
- `static-content` — tekst „stały” (paginy etc.)
- `block` — blok „pionowy” (akapit)
- `table-and-caption` — tabela z podpisem
- `list-block` — lista
- `inline` — blok „poziomy” (fragment tekstu)

Niektóre elementy

- `page-sequence` — ciąg stron (ustalony layout)
- `flow` — zwykły tekst („przepływający”)
- `static-content` — tekst „stały” (paginy etc.)
- `block` — blok „pionowy” (akapit)
- `table-and-caption` — tabela z podpisem
- `list-block` — lista
- `inline` — blok „poziomy” (fragment tekstu)
- ...

Przykładowe atrybuty

Przykładowe atrybuty

- `font-family`

Przykładowe atrybuty

- `font-family`
- `font-size`

Przykładowe atrybuty

- `font-family`
- `font-size`
- `border-right`

Przykładowe atrybuty

- `font-family`
- `font-size`
- `border-right`
- `margin-bottom`

Przykładowe atrybuty

- `font-family`
- `font-size`
- `border-right`
- `margin-bottom`
- `baseline-shift`

Przykładowe atrybuty

- `font-family`
- `font-size`
- `border-right`
- `margin-bottom`
- `baseline-shift`
- `last-line-end-indent`

Przykładowe atrybuty

- `font-family`
- `font-size`
- `border-right`
- `margin-bottom`
- `baseline-shift`
- `last-line-end-indent`
- ...

Co jest fajne (w standardzie)

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.
- obracanie tekstu

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.
- obracanie tekstu
- odnośniki (również typu „pageref”)

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.
- obracanie tekstu
- odnośniki (również typu „pageref”)
- duuużo kontrola nad wielkościami

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.
- obracanie tekstu
- odnośniki (również typu „pageref”)
- duuużo kontrola nad wielkościami
- metody robienia layoutu (również złożonego)

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.
- obracanie tekstu
- odnośniki (również typu „pageref”)
- duuużo kontrola nad wielkościami
- metody robienia layoutu (również złożonego)
- ogólna konsekwencja i przejrzystość (?)

Co jest fajne (w standardzie)

- sensowna, ładnie zorganizowana struktura
- tekst wielokolumnowy
- „przelewanie” tekstu
- typowe: wstawianie grafiki etc.
- obracanie tekstu
- odnośniki (również typu „pageref”)
- duuużo kontrola nad wielkościami
- metody robienia layoutu (również złożonego)
- ogólna konsekwencja i przejrzystość (?)
- można tym sensownie składać książki

Co jest niefajne

Co jest nefajne

- rozwlekłość zapisu

Co jest nefajne

- rozwlekłość zapisu
- przy wielu regułach trudno o konsekwencję (CSS ma lepiej)

Co jest nefajne

- rozwlekłość zapisu
- przy wielu regułach trudno o konsekwencję (CSS ma lepiej)
- mniejsza niż w \LaTeX -u kontrola nad stronami

Co jest nefajne

- rozwlekłość zapisu
- przy wielu regułach trudno o konsekwencję (CSS ma lepiej)
- mniejsza niż w \LaTeX -u kontrola nad stronami
- „zgodność” procesorów XSL-FO ze standardem

2. XSLT (XML \rightarrow cokolwiek)

Do czego?

Do czego?

- wizualizacja

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML

Do czego?

- wizualizacja
 - \rightarrow HTML
 - \rightarrow L^AT_EX \rightarrow PDF

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML
 - → L^AT_EX → PDF
 - → XSL-FO → ...

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML
 - → L^AT_EX → PDF
 - → XSL-FO → ...
- przerabianie

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML
 - → L^AT_EX → PDF
 - → XSL-FO → ...
- przerabianie
 - → inserty

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML
 - → L^AT_EX → PDF
 - → XSL-FO → ...
- przerabianie
 - → inserty
 - → Excel

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML
 - → L^AT_EX → PDF
 - → XSL-FO → ...
- przerabianie
 - → inserty
 - → Excel
 - → inny XML

Do czego?

- wizualizacja
 - → HTML
 - → L^AT_EX → PDF
 - → XSL-FO → ...
- przerabianie
 - → inserty
 - → Excel
 - → inny XML
- walidacja (XMLSchema wymięka)

Czym?

libxslt

Saxon

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń

Saxon

- jest linia poleceń

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP

Saxon

- jest linia poleceń
- Java

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl
- wymięka przy dużych

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl
- radzi sobie z dużymi

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl
- wymięka przy dużych
- libexslt

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl
- radzi sobie z dużymi
- mało rozszerzeń

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl
- wymięka przy dużych
- libexslt
- XSLT 1.0

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl
- radzi sobie z dużymi
- mało rozszerzeń
- XSLT 2.0

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl
- wymięka przy dużych
- libexslt
- XSLT 1.0
- na bakier ze standardem

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl
- radzi sobie z dużymi
- mało rozszerzeń
- XSLT 2.0
- trzyma się standardu

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl
- wymięka przy dużych
- libexslt
- XSLT 1.0
- na bakier ze standardem
- nieco wkurzający

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl
- radzi sobie z dużymi
- mało rozszerzeń
- XSLT 2.0
- trzyma się standardu
- mało wkurzający

Czym?

libxslt

- jest linia poleceń
- PHP
- źle sortuje pl
- wymięka przy dużych
- libexslt
- XSLT 1.0
- na bakier ze standardem
- nieco wkurzający

Saxon

- jest linia poleceń
- Java
- dobrze sortuje pl
- radzi sobie z dużymi
- mało rozszerzeń
- XSLT 2.0
- trzyma się standardu
- mało wkurzający

...i parę innych.

Struktura prostego arkusza

```
<?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?>
<xsl:stylesheet version="1.0" xmlns:xsl="http://www.w3.org/1999/XSL/Transform">

  <xsl:template match="/">
    Elo ziom!
  </xsl:template>

  ...

</xsl:stylesheet>
```

```
<xsl:stylesheet ...>

  <xsl:template match="osoba">
    <xsl:text>#10;</xsl:text>
    <xsl:value-of select="imie"/>
    <xsl:text> </xsl:text>
    <xsl:value-of select="nazwisko"/>
  </xsl:template>

</xsl:stylesheet>
```

```
<xsl:stylesheet ...>

  <xsl:template match="osoba">
    <xsl:text>#10;</xsl:text>
    <xsl:value-of select="imie"/>
    <xsl:text> </xsl:text>
    <xsl:value-of select="nazwisko"/>
  </xsl:template>

</xsl:stylesheet>
```

```
<xsl:stylesheet ...>

  <xsl:template match="osoba">
    <xsl:text>#10;</xsl:text>
    <xsl:for-each select="imie">
      <xsl:value-of select="."/>
      <xsl:text> </xsl:text>
    </xsl:for-each>
    <xsl:value-of select="nazwisko"/>
  </xsl:template>

</xsl:stylesheet>
```

Główne elementy

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie
`<xsl:call-template name="..." />`

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie
`<xsl:call-template name="..." />`

A w środku...

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie
`<xsl:call-template name="..." />`

A w środku...

- `text` — albo po prostu goły tekst

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie
`<xsl:call-template name="..." />`

A w środku...

- `text` — albo po prostu goły tekst
- węzły XML-owe

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie
`<xsl:call-template name="..." />`

A w środku...

- `text` — albo po prostu goły tekst
- węzły XML-owe
- `value-of` — jeśli w głąb, lepiej `apply-templates`

Główne elementy

- `template[@match]` — samodopasowujące się szablony
`<xsl:apply-templates select="..." />`
- `template[@name]` — szablony wywoływane ręcznie
`<xsl:call-template name="..." />`

A w środku...

- `text` — albo po prostu goły tekst
- węzły XML-owe
- `value-of` — jeśli w głąb, lepiej `apply-templates`
- `for-each` — jeśli w głąb, lepiej `apply-templates`

Głównych elementów c.d.

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez else!)

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez else!), `choose-when-otherwise`

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez `else!`), `choose-when-otherwise`
- `variable`, `param`

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez `else!`), `choose-when-otherwise`
- `variable`, `param`

```
<xsl:with-param name="rozmiar-butaj">9</xsl:with-param>
```

↑ wołanie / odbiór → `<xsl:param name="rozmiar-butaj"/>`

```
<xsl:value-of select="$rozmiar-butaj - 1"/>
```

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez `else!`), `choose-when-otherwise`

- `variable`, `param`

```
⟨xsl:with-param name="rozmiar-butaj"⟩9⟨/xsl:with-param⟩
```

↑ wołanie / odbiór → `⟨xsl:param name="rozmiar-butaj"⟩`

```
⟨xsl:value-of select="$rozmiar-butaj - 1"⟩
```

- `sort` — w `apply-templates/call-template`

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez `else!`), `choose-when-otherwise`
- `variable`, `param`

```
<xsl:with-param name="rozmiar-butaj">9</xsl:with-param>
```

↑ wołanie / odbiór → `<xsl:param name="rozmiar-butaj"/>`

```
<xsl:value-of select="$rozmiar-butaj - 1"/>
```

- `sort` — w `apply-templates/call-template`

```
<xsl:sort order="descending" lang="pl"/>
```

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez `else!`), `choose-when-otherwise`
- `variable`, `param`

```
<xsl:with-param name="rozmiar-butaj">9</xsl:with-param>  
  ↑ wołanie / odbiór → <xsl:param name="rozmiar-butaj"/>  
    <xsl:value-of select="$rozmiar-butaj - 1"/>
```

- `sort` — w `apply-templates/call-template`

```
<xsl:sort order="descending" lang="pl"/>
```

- `output` — `xml`, `html`, `text`

Głównych elementów c.d.

- `if` (bez `else!`), `choose-when-otherwise`
- `variable`, `param`

```
<xsl:with-param name="rozmiar-butaj" />  
  ↑ wołanie / odbiór → <xsl:param name="rozmiar-butaj" />  
    <xsl:value-of select="$rozmiar-butaj - 1" />
```

- `sort` — w `apply-templates/call-template`

```
<xsl:sort order="descending" lang="pl" />
```

- `output` — `xml`, `html`, `text`

- rozwijanie — w atrybutach elementów XSL zazwyczaj tak, w innych ręcznie:

```
<osobnik liczba-dzieci="{count(current()/dziecko)}" />
```

Co wkurza

Co wkurza

- objętość kodu

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak
- prymitywne funkcje na stringach

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak
- prymitywne funkcje na stringach
- łatwo się „spłaszcza”, ale „pogłębia” trudno

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak
- prymitywne funkcje na stringach
- łatwo się „spłaszcza”, ale „pogłębia” trudno
- trudne (bądź niemożliwe) domknięcie przechodnie

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak
- prymitywne funkcje na stringach
- łatwo się „spłaszcza”, ale „pogłębia” trudno
- trudne (bądź niemożliwe) domknięcie przechodnie
- brak pętli po liczbach

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak
- prymitywne funkcje na stringach
- łatwo się „spłaszcza”, ale „pogłębia” trudno
- trudne (bądź niemożliwe) domknięcie przechodnie
- brak pętli po liczbach
- brak „prawdziwych” zmiennych

Co wkurza

- objętość kodu
- eskejpowanie/brak
- prymitywne funkcje na stringach
- łatwo się „spłaszcza”, ale „pogłębia” trudno
- trudne (bądź niemożliwe) domknięcie przechodnie
- brak pętli po liczbach
- brak „prawdziwych” zmiennych
- brak obliczeń zmiennoprzecinkowych

Co jest fajne

Co jest fajne

- XPath — intuicyjność

Co jest fajne

- XPath — intuicyjność
- trudno coś zepsuć

Co jest fajne

- XPath — intuicyjność
- trudno coś zepsuć
- świetne automatyczne priorytety

Co jest fajne

- XPath — intuicyjność
- trudno coś zepsuć
- świetne automatyczne priorytety
- korzystanie z zewnętrznych funkcji (trudne)

Co jest fajne

- XPath — intuicyjność
- trudno coś zepsuć
- świetne automatyczne priorytety
- korzystanie z zewnętrznych funkcji (trudne)
- zazwyczaj wiadomo, co i jak robić

Arkusz zmieniający wybrany węzeł, resztę pozostawiający bez zmian

```
<xsl:stylesheet ...>  
  
  <xsl:template match="@*|node()">  
    <xsl:copy>  
      <xsl:apply-templates select="@*|node()" />  
    </xsl:copy>  
  </xsl:template>
```

Arkusz zmieniający wybrany węzeł, resztę pozostawiający bez zmian

```
<xsl:stylesheet ...>

  <xsl:template match="@*|node()">
    <xsl:copy>
      <xsl:apply-templates select="@*|node()" />
    </xsl:copy>
  </xsl:template>

  <xsl:template match="//rozdzial[5]/akapit[contains(., 'lub czasopisma')]"/>

</xsl:stylesheet>
```

3. Ćwiczenia? Do domu / na zakupkę?